

Nieuwe aansprakelijkheidsregels voor producten en artificiële intelligentie ter bescherming van de consument en ter bevordering van innovatie

Brussel, 28 september 2022

Vandaag heeft de Commissie twee voorstellen goedgekeurd om de regels inzake aansprakelijkheid af te stemmen op het digitale tijdperk, de circulaire economie en de impact van mondiale waardeketens. Ten eerste wordt voorgesteld de bestaande regels wat betreft de risicoaansprakelijkheid van fabrikanten voor producten met gebreken (gaande van slimme technologie tot geneesmiddelen) te moderniseren. De herziene regels zullen bedrijven rechtszekerheid bieden zodat zij kunnen investeren in nieuwe en innovatieve producten, en personen die schade ondervinden door defecte producten, waaronder digitale en opgeknapte producten, zullen dankzij de nieuwe regels een billijke schadevergoeding kunnen verkrijgen. Ten tweede stelt de Commissie voor het eerst een gerichte harmonisatie voor van de nationale aansprakelijkheidsregels voor artificiële intelligentie (AI), zodat slachtoffers van AI-gerelateerde schade gemakkelijker vergoed kunnen worden. In overeenstemming met de doelstellingen van het witboek over kunstmatige intelligentie en met het voorstel van de Commissie voor een [wet op de artificiële intelligentie](#) uit 2021 waarin een kader voor excellentie en vertrouwen in AI wordt vastgesteld, zullen de nieuwe regels ervoor zorgen dat slachtoffers dezelfde beschermingsnormen genieten wanneer zij schade ondervinden die veroorzaakt wordt door AI-producten of -diensten als in het geval van onder andere omstandigheden veroorzaakte schade.

Herziene richtlijn productaansprakelijkheid, afgestemd op de groene en digitale transitie en de mondiale waardeketens

De herziene richtlijn moderniseert en versterkt de huidige gevestigde regels, die gebaseerd zijn op de risicoaansprakelijkheid van fabrikanten, voor de vergoeding van lichamelijk letsel, materiële schade of gegevensverlies als gevolg van onveilige producten, gaande van tuinstoelen tot geavanceerde machines. Zij biedt zowel bedrijven als consumenten billijke en voorspelbare regels door:

- **de aansprakelijkheidsregels voor bedrijfsmodellen voor de circulaire economie te moderniseren:** de aansprakelijkheidsregels zullen duidelijk en billijk zijn voor bedrijven die producten ingrijpend wijzigen;
- **de aansprakelijkheidsregels voor producten in het digitale tijdperk te moderniseren:** schade veroorzaakt door producten zoals robots, drones of "smart-home"-systemen die door software-updates, AI of digitale diensten die nodig zijn om het product te bedienen, onveilig worden gemaakt en wanneer fabrikanten er niet in slagen kwetsbaarheden op het gebied van cyberbeveiliging weg te werken, zal vergoed kunnen worden;
- **een gelijk spelveld te creëren voor fabrikanten uit de EU en van buiten de EU:** wanneer consumenten gewond raken door onveilige producten die van buiten de EU worden ingevoerd, zullen zij zich voor schadevergoeding kunnen wenden tot de importeur of de vertegenwoordiger van de fabrikant in de EU;
- **consumenten op gelijke voet te stellen met de fabrikanten:** fabrikanten worden verplicht bewijsmateriaal openbaar te maken, er komt meer flexibiliteit met betrekking tot de termijnen om vorderingen in te dienen, en de bewijslast voor slachtoffers in complexe zaken, zoals die met betrekking tot geneesmiddelen of AI, wordt verlicht.

Gemakkelijkere toegang tot rechtsmiddelen voor slachtoffers in het kader van de richtlijn AI-aansprakelijkheid

De richtlijn AI-aansprakelijkheid heeft tot doel uniforme regels vast te stellen voor toegang tot informatie en voor verlichting van de bewijslast met betrekking tot door AI-systemen veroorzaakte schade, bredere bescherming te bieden voor slachtoffers (zowel particulieren als bedrijven) en de AI-sector te bevorderen door de garanties te verhogen. In de richtlijn zullen bepaalde regels voor claims die buiten het toepassingsgebied van de richtlijn productaansprakelijkheid vallen, geharmoniseerd worden in gevallen waarin schade wordt veroorzaakt als gevolg van onrechtmatig gedrag. Het gaat

daarbij onder meer om inbreuken op de persoonlijke levenssfeer of schade als gevolg van veiligheidsproblemen. De nieuwe regels zullen het bijvoorbeeld gemakkelijker maken om schadevergoeding te verkrijgen in geval van discriminatie bij een aanwervingsprocedure waarbij AI-technologie betrokken is.

De richtlijn vereenvoudigt de juridische procedure voor slachtoffers om aan te tonen dat iemands schuld tot schade heeft geleid, door twee belangrijke elementen in te voeren: ten eerste zal in omstandigheden waarin een fout wordt vastgesteld die relevant is voor de schade en een oorzakelijk verband met de AI-verrichtingen redelijkerwijs waarschijnlijk is, het zogenaamde "**vermoeden van oorzakelijk verband**" een oplossing bieden voor de moeilijkheden die slachtoffers ondervinden om gedetailleerd toe te lichten hoe schade is veroorzaakt door specifieke schuld of nalatigheid; dit kan namelijk bijzonder lastig zijn wanneer zij proberen complexe AI-systemen te begrijpen en daarin te navigeren. Ten tweede zullen slachtoffers meer instrumenten ter beschikking hebben om juridische schadeloosstelling te eisen, door een **recht op toegang tot bewijsmateriaal** van bedrijven en leveranciers in te voeren in gevallen waarin AI met een hoog risico betrokken is.

De nieuwe regels bieden een evenwicht tussen de bescherming van consumenten en de bevordering van innovatie, door extra belemmeringen weg te nemen voor slachtoffers om schadeloosstelling te vorderen en tegelijkertijd te voorzien in garanties voor de AI-sector door, onder meer, het recht in te voeren om een aansprakelijkheidsvordering op basis van een vermoeden van oorzakelijk verband aan te vechten.

Enkele reacties van leden van de Commissie:

Věra **Jourová**, vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie: *"We willen dat AI-technologieën in de EU een succes worden. Daartoe moeten mensen vertrouwen hebben in digitale innovaties. Met het voorstel van vandaag over civielrechtelijke aansprakelijkheid op het gebied van AI bieden we de consument instrumenten om verhaal te halen in geval zij schade ondervinden als gevolg van AI, zodat zij hetzelfde beschermingsniveau genieten als bij traditionele technologieën en we zorgen voor rechtszekerheid op onze interne markt."*

Thierry **Breton**, commissaris voor de Interne Markt: *"De richtlijn productaansprakelijkheid is al vier decennia een hoeksteen van de interne markt. Met het voorstel van vandaag maken we de richtlijn geschikt om in te spelen op de uitdagingen van de komende decennia. De nieuwe regels zullen de mondiale waardeketens weerspiegelen, innovatie en het consumentenvertrouwen bevorderen en bedrijven die betrokken zijn bij de groene en digitale transitie meer rechtszekerheid bieden."*

Didier **Reynders**, commissaris voor Justitie: *"Wanneer we kijken naar het enorme potentieel van nieuwe technologieën, moeten we ook altijd de veiligheid van de consument waarborgen. Solide normen voor de bescherming van EU-burgers vormen de basis voor het consumentenvertrouwen en dus voor succesvolle innovatie. Nieuwe technologieën zoals drones of door AI geëxploiteerde leveringsdiensten kunnen alleen werken als consumenten zich veilig en beschermd voelen. Vandaag stellen we moderne aansprakelijkheidsregels voor die precies daarvoor zullen zorgen. We maken ons rechtskader klaar voor de realiteit van de digitale transformatie."*

Volgende stappen

Het voorstel van de Commissie zal nu door het Europees Parlement en de Raad worden goedgekeurd.

Voorgesteld wordt dat de Commissie vijf jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn AI-aansprakelijkheid indien nodig onderzoekt of regels moeten worden vastgesteld inzake risicoaansprakelijkheid in verband met AI-gerelateerde vorderingen.

Achtergrond

De huidige EU-regels inzake productaansprakelijkheid, die gebaseerd zijn op de risicoaansprakelijkheid van fabrikanten, zijn bijna 40 jaar oud. Moderne aansprakelijkheidsregels zijn belangrijk in het licht van de groene en digitale transformatie, met name om zich aan te passen aan nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie. Het gaat erom bedrijven rechtszekerheid te bieden en ervoor te zorgen dat consumenten goed worden beschermd als er iets misgaat.

In haar [politieke beleidslijnen](#) heeft voorzitter **Von der Leyen** een gecoördineerde Europese aanpak inzake artificiële intelligentie uiteengezet. De Commissie heeft zich ertoe verbonden het gebruik van AI te bevorderen en de risico's in verband met het gebruik ervan en de potentiële schade op holistische wijze aan te pakken.

In haar [witboek over kunstmatige intelligentie](#) van 19 februari 2020 heeft de Commissie zich ertoe verbonden het gebruik van AI te bevorderen en de risico's in verband met sommige van de toepassingen ervan aan te pakken door excellentie en vertrouwen te bevorderen. In het bij het witboek gevoegde verslag over AI-aansprakelijkheid heeft de Commissie de specifieke uitdagingen

van AI voor de bestaande aansprakelijkheidsregels in kaart gebracht.

De Commissie heeft in april 2021 haar voorstel voor de [wet op de artificiële intelligentie](#) aangenomen. Daarin worden horizontale regels inzake artificiële intelligentie vastgesteld, met de nadruk op het voorkomen van schade. De wet op de artificiële intelligentie is een vlaggenschipinitiatief om de veiligheid en betrouwbaarheid van AI-systemen met een hoog risico die in de EU worden ontwikkeld en gebruikt, te waarborgen. Zij zal de veiligheid en grondrechten van mensen en bedrijven waarborgen en tegelijkertijd het gebruik van, investeringen in en innovatie op het gebied van AI versterken. Het pakket van vandaag over AI-aansprakelijkheid vormt een aanvulling op de wet op de artificiële intelligentie aangezien het vorderingen van op schuld gebaseerde civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade gemakkelijker maakt en een nieuwe norm voor vertrouwen in schadevergoeding vaststelt.

De richtlijn AI-aansprakelijkheid stemt het privaatrecht af op de nieuwe uitdagingen die AI met zich meebrengt. Samen met de herziening van de richtlijn productaansprakelijkheid vormen deze initiatieven een aanvulling op de inspanningen van de Commissie om de aansprakelijkheidsregels geschikt te maken voor de groene en digitale transitie.

Meer informatie

[Voorstel voor een richtlijn tot aanpassing van de regels inzake niet-contractuele civielrechtelijke aansprakelijkheid voor artificiële intelligentie](#)

[Voorstel: Herziening van de richtlijn productaansprakelijkheid](#)

Vragen & antwoorden: [Richtlijn AI-aansprakelijkheid](#)

Vragen & antwoorden: [Richtlijn productaansprakelijkheid](#)

[Aansprakelijkheidsregels inzake artificiële intelligentie](#)

[Witboek van de Commissie over kunstmatige intelligentie – Een Europese benadering op basis van excellentie en vertrouwen](#)

[Verslag van de Commissie over de gevolgen van kunstmatige intelligentie, het internet der dingen en robotica op het gebied van veiligheid en aansprakelijkheid](#)

[Verslag van de deskundigengroep over aansprakelijkheid voor artificiële intelligentie en andere opkomende digitale technologieën](#)

[Vergelijkende juridische studie over civielrechtelijke aansprakelijkheid in verband met artificiële intelligentie](#)

IP/22/5807

Contactpersoon voor de pers:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Sonya GOSPODINOVA](#) (+32 2 296 69 53)

[Cristina TORRES CASTILLO](#) (+32 2 29 90679)

[Federica MICCOLI](#) (+32 2 295 83 00)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Liability for AI](#)